

EURÓPAI PARLAMENTI KÉPVISELŐ
TAMÁS MESZERIC

A Szociális Jogok Európai Pillére
November 17, 2017

A gazdasági válság hatásai továbbra is érezhetőek Európa tagállamaiban. Belátható, hogy a kizárólag gazdasági növekedést és költségvetési stabilitást célzó intézkedések nem bizonyultak elégségesnek a társadalmi jólét eléréséhez. A szociális védőháló felerősítése, a szociális jogok kibővítéséről való konzultáció és az Európai Unió hatásköreinek felülvizsgálata elengedhetetlen egy egyenlőbb Európa létrehozása érdekében. A szociális Európának figyelembe kell vennie a kelet és nyugat közt létező egyenlőtlenségeket, a tartós munkaerőhiányt és a szociális dömping jelenségét. Az európai tagállamok továbbra is szuverenitást élveznek az Unióval szemben lakás- és szociálpolitika terén, a kiemelkedően magas bérkülönbségek és megfelelő társadalmi integráció hiánya pedig olyan problémák, melyek összehangolt és hatékony intézkedésekkel küszöbölhetőek ki.

Erre reflektálva, az Európai Bizottság 2016. április 17-én, kilenchnapos társadalmi konzultációt követően elfogadta a Szociális Jogok Európai Pillére kezdeményezést. Ennek eredménye a 2017. november 17-én, Göteborgban megrendezett szociális csúcstalálkozó, melynek során európai vezetők aláírták a Szociális Jogok Európai Pillére nyilatkozatot. A nyilatkozat 20 fő alapelvet és alapjogot fektet le, melyek olyan témákat foglalnak magukba, mint az egyenlő hozzáférés a munkaerőpiachoz, igazságos munkakörülmények Európa-szerte, és a szociális védőháló kiemelt szerepe. A nyilatkozat kulcsfontosságú lépés abban a tekintetben, hogy elismeri a szociális szempontok és bérpolitika jelentős szerepét a gazdasági dimenzió mellett. A dokumentum meghatározó fordulatnak bizonyulhat az Unió szociálpolitika összehangolásában és különbségek kiegyenlítésében.

A Szociális Pillér nyilatkozat valóban sorsfordító lehet, azonban érdemes kiemelni bizonyos hiányosságait. Mivel az Európai Uniónak jelenleg nincs jogalkotó hatásköre ezen a területen, a nyilatkozat egy politikai deklaráció, így jogilag nem kikényszeríthető jellegű. A Szociális Pillér megvalósítása során sok múlik azon, hogy mely területeken sikerül

további szociálpolitikai harmonizációt elérni, és mely területeket tartanak saját fennhatóságuk alatt a tagállamok.

Az európai zöldek álláspontja az irányelvek konkrét jogalkotásba ültetését szorgalmazza. Az új típusú foglalkoztatási formák (munka a platform gazdaságban) illetve a nem tipikus foglalkoztatás (rugalmas munkaidő, távmunka, idénymunka, munkaerőkölcsönzés) esetén számos esetben csorbulnak a munkavállalói jogok. Kiemelt fontosságú terület a szociális jogok garantálása minden munkából élő ember számára, Európa egész területén. Egyetlen munkavállaló sem maradhat létbizonytalanságban, egészségügyi ellátás nélkül vagy nyugdíj hiányában.

Ugyan az elégséges bér alapfeltétele a szociális integrációnak, a valóságban mégis rengetegen élnek mélyszegénységben akár teljes munkaidős állást betöltve. Kulcsfontosságú szerepe van a megfelelő, azonos minőségű munkakörülmények kialakításának és minimumbér meghatározásának.

Európa tagállamaiban egyre nő a különbség a társadalmi rétegek között, egyre nő a munkanélküliség aránya és többen élnek a létminimum alatt. A jóléti társadalom eléréséhez első lépésként például kötelezően egységes európai létminimumszámításra van szükség, amely azonos elvek alapján, de helyi viszonyokhoz mérten jelzi, hogy mennyi pénzre van szükség egy tisztességes életszínvonal fenntartásához. Ugyan a tagállamokban különböző szociális modellek vannak, Európának képesnek kell lennie ezeket aktív szakpolitikai beavatkozással közelíteni egymáshoz illetve az Európai Jólét Modell ideáljához.

A Szociális Jogok Európai Pillére megerősíti az európai szinten már létező szociális jogokat, emellett olyan alapelveket is magába foglal, melyek túlmutatnak az európai szinten mindeddig megfogalmazott garanciákon. Ugyan a pillér jelenlegi formájában nem garantálja ezeknek konkrét jogalkotásba ültetését, azonban döntő jelentőségű lehet az Unió jövőbeli szociálpolitikájában. Európának számos kérdésre kell megfelelő választ

adnia, a legfontosabb mégis annak elismerése, hogy a gazdasági fejlődés és társadalmi jólét kéz a kézben járnak. A szociális garanciák és összehangolt szociálpolitika egy igazságos és egyenlő Európa nélkülözhetetlen alapeleme.